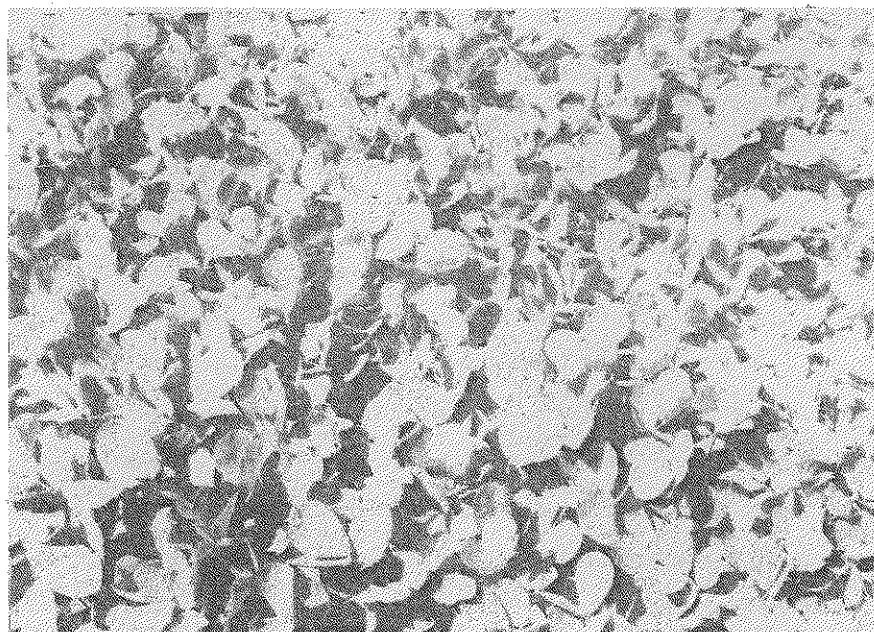

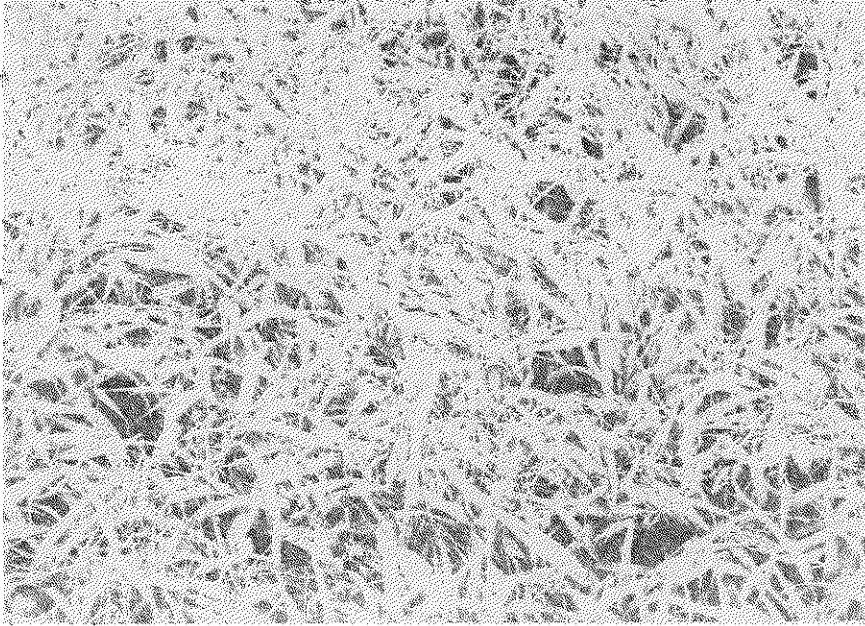
ปุ๋ยอะไรดีในวงการพืชอาหารสัตว์ไทย

กานดา นาคมนี¹

การใช้พืชตระกูลถั่วเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับปรุงคุณภาพพืชอาหารสัตว์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหญ้าถั่วจะช่วยเพิ่มปริมาณไนโตรเจนด้วยการตรึงไนโตรเจนจากอากาศโดยแบคทีเรียในปมรากถั่ว นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงคุณภาพพืชอาหารสัตว์ไม่ว่าจะเป็นโปรตีนหรือแร่ธาตุ เดิมการปลูกพืชตระกูลถั่วเพื่อเพิ่มคุณภาพพืชอาหารสัตว์ยังมีเมล็ดพันธุ์ถั่วให้เลือกน้อยชนิด ในระยะ 2 - 3 ปีมานี้ กองอาหารสัตว์ได้พยายามนำพันธุ์พืชตระกูลถั่วเข้ามาทดสอบ ไม่ว่าจะเป็นในด้านผลผลิต คุณภาพและควบคุมกันไปในนั้นก็ ได้ทดลองผลิตเมล็ดพันธุ์ไปด้วย ขณะนี้มีถั่วพืชอาหารสัตว์ชนิดใหม่ ๆ 3-4 ชนิดที่กองอาหารสัตว์เริ่มผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่าย จำแนกแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ คือถั่วลิสงเถา (*Arachis pintoi*)

ถั่วลิสงเถา (*Arachis pintoi*)

ถั่วคาลวาลเคด (*Centrosema pascuorum* cv. Cavalcade)

ถั่วเซนจูเรียนหรือคาลวาลเคดและบันดี (*Centrosema pascuorum*) ทั้งบันดีและคาลวาลเคดเป็นถั่วที่มีลักษณะเป็นเถาเลื้อย ปรับตัวได้ดีในดินหลายชนิด ทนแล้งและทนน้ำท่วมขังในระยะเวลาสั้น ๆ ได้ดี เป็นถั่วที่มีความน่ากินสูงและสามารถผลิตเมล็ดได้ดี

ถั่ว Lianos macro หรือที่เราเรียกกันว่าถั่วมาลโดนาโด (*Macroptilium gracille*) เป็นถั่วที่มีลักษณะคล้ายกับถั่วชิราโตร ลักษณะเป็นเถาเลื้อย ขึ้นได้ดีในดินหลายชนิด ทนน้ำท่วมขังในระยะเวลาสั้น ๆ ได้ ผลิตเมล็ดได้ดี ใช้ได้ดีทั้งการปลูกผสมหญ้า หรือปลูกเดี่ยว ๆ เลี้ยงสัตว์โดยปล่อยให้แกะเล็ม และเก็บถนอมในรูปแบบแห้งได้ดี

ถั่วท่าพระสไตโล CIAT 184 เป็นพืชตระกูลถั่วลักษณะลำต้นกิ่งตั้งตรง มีรากแก้วที่แข็งแรง ต้นจะสูงถึง 1.5 เมตร เป็นถั่วที่ขึ้นได้ดีในเขตร้อนชื้น และปรับตัวได้ดีในเขตที่มีปริมาณน้ำฝนเพียง 1,200 มม. ต่อปี และมีช่วงแล้งถึง 6 เดือน เป็นถั่วที่มีใบดกใช้เลี้ยงสัตว์ได้ดีทั้งแบบ ตัดให้กิน, ปล่อยให้แกะเล็ม, leaf meal รวมทั้งใช้ประโยชน์ในแง่ของการเป็นพืชคลุมดินได้ดี

ในสิ้นฤดูเพาะปลูก 2540 นี้ ทางกองอาหารสัตว์คาดว่าจะสามารถผลิตเมล็ดถั่วต่าง ๆ ที่ได้กล่าวถึงข้างต้นนี้มาจำหน่าย แจกจ่าย ให้กับเกษตรกรและท่านผู้สนใจได้เป็นทางเลือกลองนำไปใช้กันดู